

PANORAMA TRAVEL

Polen og Kaliningrad - det gamle Østpreussen

Tag med på en historisk, meget spændende rejse, når vi tager turen langs Østersøen fra Gdansk til Klaipeda via Kaliningrad. Det er en rejse i historien tilbage til det gamle Østpreussen og Hanseforbundet og frem til tiden efter 2. Verdenskrig. Undervejs kører vi på den smalle Kuriske Landtange og forbløffes af verdens største forekomst af rav.

Kaliningrad er en lille russisk eksklave afskåret fra resten af det mægtige land af små EU-naboer. Hovedbyen i området bærer samme navn, men flere husker den stadig som Königsberg, centrum i det gamle Østpreussen. Det forsvundne land strakte sig fra Gdansk i Polen via Kaliningrad i Rusland til Klaipeda i Litauen. På denne kulturrejse besøger vi således fire lande: tre der er, og et der var.

Historien kommer tæt på, når vi besøger stedet, hvor det første skud i 2. Verdenskrig blev løst, og bunkeren, hvor den kunne være sluttet, hvis Von Stauffenbergs attentat mod Hitler var lykkedes. Vi rejser fra stedet, hvor Lech Walesas og Solidaritets strejker blev begyndelsen på enden for den kolde krig, og videre til filosofen Kants og astronomen Kopernikus' gravsteder.

Velkommen på en rejse tilbage til skelsættende, historiske begivenheder!

PANORAMA TRAVEL

- *Nyd de smukke huse i Hansestaden Gdansk*
- *Bliv klogere på tysk historie og 2. Verdenskrig*
- *Se Hitlers bunker, Ulveskansen*
- *Lad dig imponere af korsridderborgen Marienburg / Malbork (UNESCO)*
- *Oplev Kaliningrad – det gamle Königsberg*
- *Se verdens største ravmine*
- *Nyd naturen på Den Kuriske Landtange (UNESCO)*

Oversigt

Dag 1: Hansestaden Gdansk (Danzig)

Dag 2: Formiddag i Gdansk. Videre til Malbork og Frombork.

Dag 3: Kopernikus' grav, astronomisk museum og Hitlers bunker – Ulveskansen.

Dag 4: Over grænsen til Kaliningrad med byvandring

Dag 5: Verdens største ravmine og Ruslands Østersøflåde

Dag 6: Fri dag i Kaliningrad

Dag 7: Den Kuriske Landtange og over grænsen til Litauen

Dag 8: Klaipeda og hjemrejse

Dag 1: Gdansk – den rige Hansestad

Vi rejser med morgenflyet til Polens historiske handelsby Gdansk. Efter lidt over en times flyvning er vi fremme. Vi tager på byvandring i den gamle bydel, og her kan man stadig fornemme, hvordan en rig Hansestad så ud for 400 år siden. Gdansk fremstår som en flot restaureret 1600-talsby. Rent faktisk er store dele af byen forholdsvis ny, da meget måtte genopbygges efter 2. verdenskrig. Genopbygningen har været en langsom og omhyggelig proces, men i dag kan man til gængæld ikke se, at ikke alle bygninger har stået på deres plads i århundreder.

Byvandringen tager os forbi den gamle byport, Brama Wyzynna, der i gamle dage var byens hovedindgang. De tre våbenskjolde over porten – Polens, Preussens og byens eget, fortæller om byens skiftende tilhørsforhold gennem tiderne. I mange år var dette Hansestaden Danzig – indgangen til Østpreussen.

Vi går gennem byens gader, hvor vi nyder de smalle renæssance-huse. Gdansk byder på flere hyggelige gader og gamle kirker, som er et besøg værd. Den gamle rådhusbygning huser et byhistorisk museum, som vi ser. Her vises bl.a. fotografier af byen, som den så ud lige efter krigen. Videre på vores historiske byvandring besøger vi Mariakirken, der er verdens største murstenskirke, opført over en 100-årig periode omkring år 1400-1500.

Gdansk er kendt for sine mange skibsværfter, og vi ser selvfølgelig også den berømte middelalderkran, som i dag er byens vartegn. Det var her, at Lech Walesa samlede arbejderne til strejke, og til sidst vandt retten til at oprette frie fagbevægelser. Walesa stiftede fagbevægelsen Solidaritet, der spillede en stor rolle i Polens overgang fra kommunisme til demokrati.

Til frokost tager vi en sandwich på en af caféerne, og bagefter står programmet fortsat i historiens tegn. Vi tager på kanalfart gennem bykernens kanaler og videre ad Wislafloden mod Westerplatte. Det var her, det første skud blev løsnet i 2. verdenskrig,

PANORAMA TRAVEL

da det tyske skib "Schleswig-Holstein" åbnede ild. Et monument i klassisk sovjetstil mindes denne begivenhed.

Billederne af den flotte, restaurerede by, Gdansk, er gode at have på nethinden, når vi rejser videre mod Kaliningrad – en by, der led en anden skæbne og modsat Gdansk ikke blev genopbygget efter krigen, men i stedet blev bygget på ny efter Sovjetunionens idealer.

Efter kanalrundfarten kører vi til hotellet og tjekker ind. Om aftenen spiser vi sammen på en restaurant, mens rejselederen fortæller om Polen.

Måltider inkluderet: Aftensmad

Overnatning: Hotel Number One (eller lignende)

Dag 2: Malbork og Frombork

Turen til Kaliningrad er forholdsvis kort, men med flere interessante seværdigheder undervejs. Dem gør vi afstikkere til, og vi ankommer derfor først til Kaliningrad i morgen.

Vi har formiddagen til at opleve lidt mere af Gdansk, inden vi sætter kurs mod en af Polens største seværdigheder. Den yderst velholdte, helt røde korsridderborg Marienburg er i dag nok bedre kendt som Malbork. Borgen blev anlagt af Den Tyske Orden, der i 1255 også grundlagde Königsberg. Den er på UNESCOs verdensarvsliste og er en af Polens absolut største kulturelle seværdigheder.

Vi spiser frokost i området, og om eftermiddagen ankommer vi til den lille landsby Frombork (Frauenburg), hvor vi skal overnatte. Frombork ligger smukt ud til Vistula-lagunen, og vi kan bruge resten af eftermiddagen til at se på byen. Katedralen

PANORAMA TRAVEL

huser astronomen Nicolaus Kopernikus' grav (1473 – 1543) og et museum om hans virke, som vi skal besøge i morgen.

Måltider inkluderet: morgenmad og frokost

Overnatning: Hotel Kopernik (eller lignende)

Dag 3: Kopernikus' grav, Hitlers bunker og over grænsen til Kaliningrad

Vi begynder dagen med et besøg i katedralen og museet. Det var blandt andet i denne by, at den verdensberømte videnskabsmand udviklede sin meget kontroversielle teori om, at Jorden kredser om solen og ikke omvendt (det heliocentriske verdensbillede). Som et ægte renæssancemenneske var Kopernikus dog også yderst velbevandret i andre videnskaber såsom jura, medicin og økonomi. Museet huser nogle af de astronomiske instrumenter, Kopernikus benyttede.

Efter besøget kører vi længere ind i landet til Ulveskansen – bunkeren, der var Hitlers hovedkvarter under størstedelen af 2. Verdenskrig. Det var her, Von Stauffenberg næsten lykkedes med at ændre verdenshistorien, da han forsøgte at myrde Hitler ved et bombeattentat. På trods af eksplosionen og tidens tand er de tilgroede bygninger og ruiner forholdsvis intakte, og det er et stemningsfuldt sted at besøge. Vi får en rundvisning blandt ruinerne og det tilhørende museum.

Vores program i Polen er slut, og vi kører mod den russiske grænse. Efter grænseformaliteterne befinder vi os i russisk territorium. Inden vi fortsætter til Kaliningrad, finder vi en restaurant og spiser aftensmad. Derefter kører vi det sidste stykke ind til byen og tjekker ind på hotellet hen ad aftenen.

Måltider inkluderet: morgenmad og aftensmad

Overnatning: Hotel Turist eller Ibis Kaliningrad (eller lignende)

Dag 4: Byvandring i gamle Königsberg

Vi befinder os nu i Kaliningrad, som er en russisk eksklave med 475.000 indbyggere mellem Polen og Litauen. Fra 1255 til 1946 hed byen Königsberg. Indtil 1255 var den et gammelpreussisk fort og derefter hovedstad i Østpreussen i det tidligere hertugdømme Preussen og en del af Hanseforbundet. I slutningen af 2. verdenskrig blev byen erobret af Sovjetunionen og i 1946 omdøbt til Kaliningrad efter Sovjetunionens statsoverhoved Mikhail Kalinin.

Efter ankomst til Kaliningrad indkvarterer vi os på vores hotel i et af byens hyggeligste områder. Herefter skal vi ud og opleve byen. Hansestaden Königsberg var en af Europas smukke hovedstæder, men de allieredes bombetogter og den Røde Hærs indtog fik i 1944-45 reduceret byens centrum til en bunke mursten. Fra 1945-48 blev de få tilbageværende tyskere fordrevet fra byen.

Byens nye inkarnation, Kaliningrad, blev præget af sovjetarkitektur og parker. Dog kan man stadig finde rester af den gammeltyske by, hvis man bevæger sig lidt uden for centrum. Vores hotel ligger netop i et af de gamle områder, Amalienau, hvor man stadig kan se villaer, sporvogne og brostensbelagte lindetræsalléer.

PANORAMA TRAVEL

Vi kører langs den østlige byvold forbi Dohna-tårnet og fire byporte. Vi gør holdt ved Friedländer Tor, hvor vi besøger det lille bymuseum. Trods den begrænsede plads formår museet at bibringe et godt indtryk af det gamle Königsberg. Museet er indrettet i selve bymuren og har genskabt et gammelt bymiljø fra Königsberg.

Turen fortsætter til Fiskerkvarteret, og herfra til fods til øen Kneiphof og domkirken. Over broen med hængelåsene ser vi et par bygninger i gammel stil. Broen blev skånet sovjetmagtens ødelæggelser, fordi den huser Kants grav. Den berømte filosof opfattes stadig af de russiske indbyggere som deres bysbarn, og rent faktisk diskuterer man, om ikke byen bør omdøbes til Kantograd.

Turen fortsætter til det moderne Kaliningrads centrum og de velbevarede brokvarterer i nordvest. Vi kommer forbi Sovjeternes Hus og efterkrigstidens Kaliningrads hovedgade, Leninskiy Prospekt (Steindamm), ud forbi zoologisk have til bydelen Mittelhufen, hvor en velfortjent frokost venter.

Efter frokost skal den næsten intakte bydel udenfor bymidten tages nærmere i øjesyn. Her er nogle af de første spæde forsøg på genopbygning af den historiske bydel. Der er planer om at genopbygge mere, blandt andet Königsberg slot, hvor den første preussiske konge blev kronet. Vi indleder eftermiddagens program med et besøg på museet Altes Haus, hvor fru en i huset viser os rundt i en typisk middelklasselejlighed fra begyndelsen af det 20. århundrede.

Turen fortsætter til fods ad Ulitsa Kutuzova (Körteallee) gennem et af de mondæne villakvarterer i Amalienau, hvorfra vi kører til det charmerende arbejderkvarter ved togfabrikken i Ratshof.

Måltider inkluderet: morgenmad og frokost

Overnatning: Hotel Turist eller Ibis Kaliningrad (eller lignende)

PANORAMA TRAVEL

Dag 5: Verdens største ravmine og Ruslands Østersøflåde

Vi tager i dag bussen til Samland-halvøen på udflugt til Ruslands to vestligste byer, der huser så forskellige attraktioner som en ravmine og en flådebase.

Den vestligste by, Baltijsk, er hjemsted for Ruslands Østersøflåde. Vi sørger for, at gruppen har tilladelse til at besøge byen, men der er altid en risiko for, at man alligevel ikke kan få adgang. Hvis alt går vel, mødes vi her med en pensioneret russisk kaptajn.

Bruger man et par minutter på stranden ved Baltijsk, kan man godt være heldig at finde rav – og muligvis en hel del. Området er delvis bevokset med skov og spredte søer. Lidt længere oppe ad kysten besøger vi landsbyen Yantarny, hvor 90 procent af verdens rav bliver udvundet i kolossale, åbne miner. Under besøget er der mulighed for at se en kort film om hvordan rav udvindes og forarbejdes. I forbindelse med minen er der en butik, hvor man kan købe smykker og ornamenter af rav.

Vi spiser frokost nede ved kysten og kører så til kurbyen Svetlogorsk, der med sine mange palæer fra før krigen får én til at føle, at man befinder sig i en østlig tysk eksklave og ikke en vestlig russisk. (Hvis vi mod forventning ikke får adgang til Baltijsk, tilbringer vi mere tid i Svetlogorsk).

Hvis der er tid og mulighed, stopper vi ved en lokal bonde på vejen tilbage til Kaliningrad.

Måltider inkluderet: morgenmad og frokost

Overnatning: Hotel Turist eller Ibis Kaliningrad (eller lignende)

Dag 6: Fri dag i Kaliningrad

Efter morgenmaden skal vi tjekke ud af hotellet, men vi kan få bagagen opbevaret. Vi har en hel dag i Kaliningrad til at slappe af eller gå på opdagelse og se, hvad byen ellers har at byde på. Man kan fx besøge Dohna-fæstningstårnet med tilhørende ravmuseum. Der er smykker af rav, insekter fanget i rav, modeller af Christopher Columbus' skibe bygget af rav og en kopi af en del af Katharina den Stores ravkammer, der blev stjålet i 2. verdenskrig og aldrig fundet igen. Museet ligger nær en anden ældre bydel, Maraunenhof, hvor man kan betragte nogle af de gamle gader og villaer.

Man kan også besøge det oceanografiske museum, der har udstillinger om havets flora og fauna og geologi. Her kan man komme ned i en sovjetisk ubåd med plads til 300 besætningsmedlemmer, hvilket er en speciel oplevelse.

Om eftermiddagen mødes vi og kører nordpå lidt ud af byen til herregårdshotellet Usadba i Nesselbeck. Det ligger i skønne, grønne omgivelser og har en dejlig restaurant, hvor vi kan spise aftensmad sammen.

Måltider inkluderet: morgenmad

Overnatning: Herregårdshotellet Usadba

Dag 7: Den Kuriske Landtange og over grænsen til Litauen

I dag forlader vi Kaliningrad og fortsætter rejsen mod Litauen. Vi kører hele vejen over Den Kuriske Landtange, og det er en særpræget oplevelse.

Tangen skiller Østersøen fra den Kuriske Bugt og består primært af sand. Den rige flora og fauna og dens betydning for fugletræk har medført, at tangen er udlagt som

PANORAMA TRAVEL

nationalpark og optaget på UNESCOs Verdensarvliste i 2000. Vi får en rundvisning på Fringilla Fuglestation. Tangen er 100 km lang og visse steder så smal som 500 meter og har nogle af de største sandklitter i Europa. Rybatshi på den russiske side er populær for sine gode sandstrande, og området er rigt på rav.

Vi fortsætter videre nordpå til grænsen til Litauen, der ligger på midten af landtangen. Inden grænsen kan vi gøre holdt og strække benene, når vi går op på en af de store, hvide sandklitter. Herfra er der en fin udsigt over Østersøen.

Grænseformaliteterne må forventes at tage op til halvanden times tid, hvorefter vi ankommer til fiskerlandsbyen Nida på den litauiske side. I Nida besøger vi museet for Thomas Mann, nobelprisvinderen i litteratur. Mann boede her om sommeren i årene 1930-1932. Hans sommerhus overlevede krigen og er i dag et kulturcenter til ære for ham med en lille udstilling.

NB! En times tidsforskydning. Litauen befinder sig i den østeuropæiske tidszone (ligesom Finland og de øvrige baltiske lande). Uret skal stilles en time frem, f.eks. fra kl 13.00 til 14.00.

Vi sejler det korte stykke fra spidsen af landtangen til fastlandet (20 min.) og kører til Klaipeda.

Måltider inkluderet: morgenmad og frokost

Overnatning: Hotel Old Mill eller Ibis Klaipeda Aurora (eller lignende)

PANORAMA TRAVEL

Dag 8: Klaipeda og hjemrejse

Den gamle by Klaipeda var under navnet Memel Østpreussens yderste forpost. Byen har desuden fungeret som Preussens hovedstad under Napoleonskrigene, da Berlin var besat.

Klaipeda har Litauens eneste havn, og der er færgeforbindelser til Danmark, Sverige og Tyskland. Byen blev hårdt ramt af de allieredes bombardementer under 2. verdenskrig, og kun godt og vel en kvadratkilometer af den oprindelige by er bevaret. Nogle af de ældre bygninger er maleriske bindingsværkhuse. En stor del af de tysksindede indbyggere flygtede med de tyske styrker under tilbagetrækningen i 1944. Andre blev som følge af fredsslutningen forflyttet til Vesttyskland, og andre igen blev sendt til Sibirien som krigsfanger.

Vi har en god halv dags tid (evt. en hel dag, afhængig af vores flyforbindelse hjem) til at opleve lidt af byen. Vi besøger en af Palangas vigtigste seværdigheder – ravmuseet i Tiskevicius-paladset. Det neoklassiske palads er fra 1894 og omgivet af en botanisk have. Museet udstiller mange typer af rav, og i forstørrelsesglas kan man se forskellige ældgamle insekter bevaret i de gule sten – som et vindue til forhistorisk tid.

Om eftermiddagen kører vi det korte stykke vej til Palanga Lufthavn og flyver hjem.

Måltider inkluderet: morgenmad og frokost

Pris – se www.panoramatravel.dk

Prisen inkluderer

- Fly København - Gdansk / Palanga - København
- Hotelpakke STANDARD: Overnatning på gode 3* hoteller i delt dobbeltværelse samt herregårdshotellet Usadba (4*)
- Alle entréudgifter ifølge program
- Halvpension (på fredagen dag 6 dog kun morgenmad)
- Al transport i bus ifølge program
- Transport med færge
- Engelsktalende guider
- Dansk ekspertrejeleder

Ikke inkluderet

- Afbestillings- og rejseforsikring
- Drikkevarer
- Visse måltider ifølge program
- Drikkepenge til guider og chauffører (beregnet 40-50€)
- Visum til Kaliningrad (p.t. gratis at søge e-visum)
- (Eneværelsestillæg)

Praktiske oplysninger

Passet skal være gyldigt 6 måneder efter hjemrejse. Der kræves visum til Kaliningrad.